

Information från Stadsarkivet
till stadens förvaltningar,
bolag och stiftelser

Stockholms
stad

Måste vi radera alla personuppgifter nu?

Nej, bestämmelserna i arkivlagen går före dataskyddsförordningen (GDPR) när det gäller bevarande och gallring av personuppgifter i allmänna handlingar. Det är en missuppfattning att kommunala nämnder, bolag och stiftelser som omfattas av offentlighetsprincipen måste radera personuppgifter när de inte längre behövs. Enligt arkivlagen ska uppgifterna bevaras, även om huvudregeln i GDPR säger annorlunda.

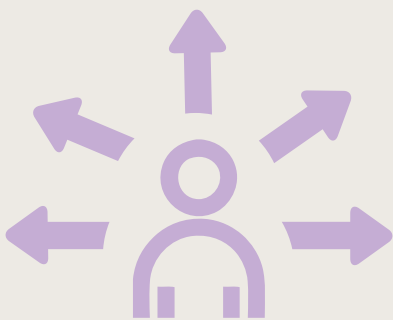
Om GDPR och dataskyddslagen

Den 25 maj 2018 upphörde personuppgiftslagen att gälla och alla organisationer ska nu följa dataskyddsförordningen (GDPR) och den svenska kompletterande dataskyddslagen (SFS 2018:218).

Arkivlagen har företräde

När det gäller allmänna handlingar har arkivlagstiftningen företräde framför dataskyddsförordningens bestämmelser om längsta bevarandetid för personuppgifter. Intresset av att bevara allmänna handlingar ska prioriteras framför integritetsskyddsintresset.

Vad är en personuppgift?)

Som personuppgift räknas all information som enskilt eller i kombination med andra uppgifter kan knytas till en levande person. Typiska personuppgifter är personnummer, namn och adress. Bilder på och ljudupptagningar av individer kan vara personuppgifter även om inga namn nämns.

Vad är personuppgiftsbehandling?

Alla former av åtgärder med personuppgifter är personuppgiftsbehandling, oavsett om det sker automatiserat eller inte: till exempel insamling, registrering, lagring, ändring, framtagning, läsning, arkivering, utlämning, radering och gallring.

Undantag för svenska myndigheter

Eftersom GDPR ska tillämpas både inom det offentliga och inom det privata innehåller den övergripande bestämmelser som gäller inom EU. Nationell lagstiftning – till exempel tryckfrihetsförordningen – kan komplettera GDPR. Den svenska dataskyddslagen säger att myndigheters insamlade personuppgifter får lagras under en längre tid än vad som normalt gäller, om uppgifterna kommer att behandlas för arkivändamål av allmänt intresse. Detta är nödvändigt för att den svenska offentlighetsprincipen fullt ut ska kunna fylla sin funktion.

Vad är en myndighet?

I kommunen är varje nämnd en myndighet. Aktiebolag och stiftelser där kommunen utövar ett rättsligt bestämmande inflytande jämställs med myndigheter när det gäller handlingsoffentligheten.

Myndigheternas lagliga grunder för behandling av personuppgifter

När behandlingen är nödvändig för

1. fullgörande av en rättslig förpliktelse
2. utförande av en uppgift av allmänt intresse
3. som led i myndighetsutövning.

Rättslig förpliktelse

Behandlingen av personuppgifter (även känsliga) vid hantering av allmänna handlingar såsom diarieföring och att ta emot e-post har grund i svensk rätt, främst i offentlighets- och sekretesslagen, arkivlagen och förvaltningslagen.

Myndighetsutövning – inte bara för myndigheter

Även handläggning av ärenden kring utlämnande av allmän handling som till exempel ett kommunalt bolag eller stiftelse förvarar utgör myndighetsutövning.

Vad är allmänt intresse?

Allmänt intresse

Den verksamhet som en kommunal myndighet bedriver, inom ramen för sin befogenhet, är av allmänt intresse. De obligatoriska uppgifter som kommunen ska utföra, men även frivilliga åtaganden, är av allmänt intresse.

Viktigt allmänt intresse

Verksamhet som innefattar myndighetsutövning och den grundlagsfästa rätten att ta del av allmänna handlingar anses utgöra ett viktigt allmänt intresse. Det är också ett viktigt allmänt intresse att myndigheternas ärendehandläggning är effektiv och rättssäker. Därför får myndigheter även behandla känsliga personuppgifter om det är nödvändigt för till exempel handläggningen av ett ärende.

Arkivändamål av allmänt intresse

Begreppet ”arkivändamål av allmänt intresse” definieras inte i GDPR men kan sägas motsvara personuppgiftslagens begrepp ”historiska ändamål”. Behandling för arkivändamål av allmänt intresse innebär att personuppgifterna arkiveras.

Den behandling av personuppgifter som utförs för att uppfylla de krav som ställs i arkivförfattningarna sker för arkivändamål av allmänt intresse.

Bestämmelserna om behandling av personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse gäller även allmänna handlingar hos aktiebolag och stiftelser där kommunen utövar ett rättsligt bestämmande inflytande.

Personuppgiftsansvaret upphör när arkiv överlämnas till Stadsarkivet

När en myndighet överlämnar arkivmaterial till Stadsarkivet för slutarkivering upphör personuppgiftsbehandlingen. Stadsarkivet tar över personuppgiftsansvaret för de handlingar som sker därefter.

Stadsarkivet beslutar om gallring av personuppgifter

Om inte annat framgår av svensk lag eller förordning är det Stadsarkivet som beslutar om gallring av allmänna handlingar som förvaras hos stadens förvaltningar, bolag och stiftelser – även för sådana allmänna handlingar som innehåller personuppgifter. Stadsarkivets beslut om bevarande och gallring med stöd i arkivlagen gäller därför även om GDPR säger annorlunda.

Viktiga termer

Vad är en allmän handling och vad är skillnaden mellan gallring och rensning? Här reder vi ut begreppen.

Vad är en handling?

Med handling menas framställning i skrift eller bild samt en upptagning som kan läsas, avlyssnas eller uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel. En handling kan vara en pappershandling eller ett digitalt dokument, det kan vara bilder, filmer, kartor och ritningar, det kan också vara digitala uppgifter i en databas eller sidor på en webbplats.

Vad är en allmän handling?

En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet, är inkommen till en myndighet eller har upprättats hos myndigheten. I stort sett alla handlingar som hanteras inom kommunen

är allmänna handlingar. E-post som endast skickas internt inom den egna myndigheten är däremot inte allmän handling. Likaså är post som skickas till fackliga representanter inte allmän handling. Tänk på att en handling som arkiveras blir allmän i samband med arkiveringen, även om den inte var det innan.

Vad är gallring?

Gallring innebär att allmänna handlingar eller uppgifter i allmänna handlingar avlägsnas och förstörs enligt fastställda kriterier. För att få gallra en allmän handling eller uppgifter i en allmän handling krävs stöd i lag (ej GDPR) eller gallringsbeslut.

Vad är rensning?

Rensning är när handlingar eller uppgifter i handlingar som inte är allmänna raderas eller förstörs. Exempel på handlingar som inte är allmänna är kopior, minnesanteckningar, utkast och andra ej ännu färdigställda handlingar, t.ex. arbetsmaterial. Till skillnad från gallring krävs det inget gallringsbeslut för att få rensa icke allmänna handlingar. Allmänna handlingar kan aldrig rensas.

Vad menas med att avidentifiera?

Att gallra kan innebära att personuppgifter avidentifieras så att de inte längre går att härleda till en enskild person. Detta kräver stöd i lag eller gallringsbeslut.

Rätten till radering gäller inte allmänna handlingar

Enskildas rätt till radering av personuppgifter enligt GDPR gäller inte uppgifter i allmänna handlingar om behandlingen är nödvändig för arkivändamål och radering skulle försvåra eller omöjliggöra detta. En enskild har därför inte rätt att få allmänna handlingar gallrade.

Principen om ändamålsbegränsning

Insamlingen av personuppgifter ska vara begränsad till ändamålet med behandlingen. Personuppgifterna får sedan inte behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Om uppgifterna senare används för arkivändamål av allmänt intresse gäller inte principen om ändamålsbegränsning.

Lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter

Personuppgiftsbehandling vid hanteringen av allmänna handlingar har grund i svensk rätt, framför allt i offentlighets- och sekretesslagen, arkivlagen och förvaltningslagen.

Svenska lagar och regler skyddar enskildas integritet vid hanteringen, till exempel i form av sekretess, informations-säkerhet, gallring och leverans till arkivmyndigheten. Därmed kan även känsliga personuppgifter behandlas då det är nödvändigt i dessa sammanhang.

Utreda frågor om bevarande och gallring

Det är inte GDPR eller den svenska dataskyddslagen som styr bevarande och gallring av personuppgifter i allmänna handlingar utan i första hand arkivlagens regler. Allmänna handlingar får gallras, trots att bevarande är huvudregeln. Det är myndighetens ansvar att fortlöpande se över möjligheterna till gallring. Om det finns handlingar i verksamheten som bör gallras, ska myndigheten göra en framställan om gallring till Stadsarkivet.

Stadsarkivet 2018

Adress: Box 22063, 104 22 Stockholm

Telefon: 08-508 28 300

E-post: stadsarkivet@stockholm.se

Besöksadress: Kungsklippan 6